

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 2 szpaltach (szerokość szpalty 45 mm) po 72 grosze. Dla poszukujących pracy po 20 groszy. „Marginesowe” po złotych 3.— za 1 mm w 1 szpalcie (szerokość szpalty 45 mm).

Rok IV.

Nr. 200.

Kraków, piątek 28 sierpnia 1942

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rekopisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 zł, z odnośnikiem do domu 5 zł. Na prowincji dopłata porta. Konto czekowe: Warszawa 658.

„Związek Sowietów potrzebuje szybkiej pomocy”.

Angielski publicysta o przyczynach i przebiegu konferencji moskiewskich

Genewa, 27 sierpnia. Znany publicysta, piszący pod pseudonimem **Skrutator**, w specjalnym artykule, zamieszczonym w londyńskim „Sunday Times” z 23. 8. rozprawia się krytycznie z konferencjami moskiewskimi Churchilla i Stalina, przy czym artykuł swój zaopatruje znamiennym nagłówkiem „Związek Sowietów potrzebuje szybkiej pomocy — co mogą uczynić Wielka Brytania i Ameryka”.

Autor artykułu wywodzi m. in.: „Dotychczas byliśmy świadkami zawsze takiej sytuacji, że Niemcy trzymali w swych rękach inicjatywę pomimo wszelkich prób ofensywnych Sowietów na wschodnim froncie i podobnych wysiłków brytyjskich w północnej Afryce. Wielka Brytania próbowała pierwotnie zdławić Niemcy przy pomocy blokady, jednak Niemcy potrafiły w sposób bardzo skuteczny zwrócić tę metodę przeciwko samej Wielkiej Brytanii. Anglia przytem poniosła dzięki skutecznej blokadzie o wiele dotkliwsze straty, niż dzisiaj Niemcy wraz z terenami, podlegającymi ich suwerenności na kontynencie europejskim”.

Przyczyn, jakie skłoniły do odbycia konferencji moskiewskiej, pisze dalej **Skrutator**, należy szukać naturalnie w ciężkiej sytuacji, w jakiej znajduje się armia sowiecka. Jeszcze w ubiegłym roku Związek Sowietów poniósł olbrzymie straty terenowe i w materiale ludzkim, jednak obecnie w walkach na froncie wschodnim chodzi już o główne źródła zaopatrzenia i główne linie komunikacyjne Związku Sowieckiego, utracone dotychczas w poważnej części. Gdziekolwiek rzuci się okiem na jakąś część frontu wschodniego, musi się stwierdzić, że **Sowieci ponoszą jedną kłeskę po drugiej**. Nawet kontrataki, podejmowane przez Sowiety na północy wschodniego frontu, z zamiarem odciążenia, kończą się stale niepowodzeniem.

Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że bolszewicy są słabszą stroną wobec swych przeciwników, z drugiej zaś strony Niemcy zdołali dokonać mistrzowskiego, strategicznego posunięcia, utrzymując pomimo zakrojonych na wielką skalę wypadów ofensywnych na południe, w dostatecznej sile wojskowej wszystkie odcinki frontu, aby sprostać wszelkim atakom sowieckim. Związek Sowietów potrzebuje więc pilnie pomocy, a Anglia i Ameryka nie mogą zawieść w ramach tych możliwości, jakie stoją do ich dyspozycji.

Co można w tych warunkach uczynić? Pytanie to stanowiło **jednocześnie główny temat, omawiany na konferencjach moskiewskich**. Na pierwszym miejscu stoi oczywiście zaopatrzenie Związku Sowietów w materiały. Poważniejsza próba stworzenia drugiego frontu w zachodniej Europie musiałaby oczywiście zupełnie wykluczyć zaopatrzenie w materiały Sowietów, a to ze względu na szczupłość tonażu. Wstrzymanie dowozu materiałów nie mogłoby być przyjemne dla Sowietów, ponieważ w mia-

re tracenia dodatkowego choćby jednej fabryki lub gospodarstwa rolnego, zapotrzebowanie ich na brytyjski i amerykański materiał wojenny oraz środki żywności proporcjonalnie wzrasta.

W obliczu tej sytuacji aljanci są w stanie doprowadzić do stworzenia ewentualnego drugiego frontu w zachodniej Europie, jedynie tylko „po dłuższym okresie czasu” i po bardzo gruntownych przygotowaniach.

Stalingrad centralnym ośrodkiem wypadków wojennych.

Sztokholm, 27 sierpnia. Rejon bojowy dookoła Stalingradu wysunął się obecnie na czoło wydarzeń wojennych na froncie sowieckim. Rozwijające się niemieckie operacje ofensywne stwarzają z każdym dniem coraz trudniejszą sytuację dla sowieckich sił zbrojnych, mających za zadanie ochronę Stalingradu, mimo głębokiego ich uszeregowania i wzmocnienia niezwykle silnie rozbudowanym systemem urządzeń obronnych.

Pogorszenie się sytuacji tych oddziałów zaznacza się od czasu przerwania połączenia z frontem kaukaskim, przy czym silne wypadki, odcinające na froncie Wołchowa i w rejonie Rżewa nie przyniosły żadnego odciążenia armjom sowieckim, walczącym pod Stalingradem.

W Londynie panuje poważne zamieszanie o los tego najważniejszego po Moskwie i Petersburgu sowieckiego ośrodka zbrojeniowego i komunikacyjnego, zwłaszcza, że głębokie włamanie niemieckie w linie obronną koło Kotelnikowa rozszerza się w oczach, mimo bardzo gwałtownych kontrataków sowieckich.

Angielski komunikat pełen niepokoju cytując z moskiewskiego dziennika „Prawda” opis bitwy koło Stalingradu. **Stęp wygląda tak, jak ognisko straszliwego żaru, w którym powietrze jest tak gorące, jak w piecu. Rzeki wysychły prawie zupełnie, słońce na tle nieba robi wrażenie palącej, czerwonej kuli. Promienie słoneczne nie mogą przedostać się przez potężne chmury dymu, powstałego z eksplozujących granatów, palących się pół zbożowych i trawy na stepie.**

Ogień dosięga sowieckich pozycji bojowych i zapala uniformy żołnierzy sowieckich, wyczerpanych całkowicie trudami wojennymi. Przedewszystkiem daje się odczuwać dotkliwy brak wody. Wojska sowieckie otrzymały nakaz, że tylko w wyjątkowym wypadku mogą korzystać z wody z manierek polowych i tylko wtedy, jeżeli pragnienie stanie się niemożliwe do zniesienia.

Mapka rejonu Stalingradu.

Burze śnieżne i stepowe upały.

W jakich warunkach toczą się obecnie walki na Wschodzie?

Berlin, 27 sierpnia. Niemieckie Biuro Informacyjne dowiaduje się uzupełniających wiadomości o walkach na obszarze Kaukazu.

Zdobycie przełęczy górskich na Kaukazie wymagało największego poświęcenia niemieckich wojsk. Trudno opisać rozliczne przeszkody naturalne, jakie utrudniały drogę. Im dalej w górę, tem większe trudności trzeba było przezwyciężać. Nie wiele dróg zdalnych do użytku prowadziło między strzemiemi zboczami wysoko ponad przepaściami i obok rwących potoków. Obroncy mogli zamienić z łatwością w silne fortece każdy wierzchołek, ścianę górska czy zakręt doliny. Gniazda oporu bolszewików trzeba było znosić jedno po drugim.

W wyższych rejonach dokuczało zimno i gęste mgły, a chwilami szalały burze śnieżne.

Bolszewicy ponieśli dalsze straty w bro-

natami niemieckich samolotów i wycofując się z zasięgu ognia artylerji. Całe oddziały, nie mogąc przebyć zniszczonych odcinków dróg, usiłowały bezskutecznie wydrapywać się na ściany skalne.

Baterie sowieckie wycofywały się w kierunku wybrzeży morza Czarnego. Poniosły przytem dotkliwe straty wskutek działalności samolotów miszycielskich na północ od Noworosyjska i na północny wschód od Tuapse. Niemiecki samolot wywiadowczy wypatrzył w pobliżu brzegu na południe od Tuapse bolszewicką łódź podwodną. W natychmiastowym ataku uszkodzono ją kilkoma celnymi bombami.

Innym był obraz walk w okolicach Stalingradu.

Pole bitwy przedstawia się tam jako połączona kraina stepowa, która pozwala na łatwe rozwinięcie wielkich mas wojska zarówno w ataku, jak i w obronie. Ubogi w wodę i zwłaszcza w tej porze roku wyschnięty wskutek bezustannego gorąca te-

Marszałek v. Rundstedt na inspekcji w Dieppe.

Berlin, 27 sierpnia. Naczelny dowódca niemieckich sił zbrojnych na Zachodzie, generał marszałek polny von Rundstedt dokonał inspekcji niemieckich stanowisk bojowych koło Dieppe, przyczem przekonał się o niezminiejszej sile niemieckiej obrony wybrzeży oraz postępach prac nad umocnieniami, znajdującymi się w budowie.

Po tej inspekcji generał marszałek polny von Rundstedt nadał żelazne krzyże pierwszym stu oficerom, podoficerom i żołnierzom, którzy szczególnie odznaczyli się w czasie walki obronnej pod Dieppe.

ren umocniony został przez bolszewików. Celem ochrony miasta zbudowano kilka linii obronnych na szerokości ponad 20 km.

Wojska niemieckie, wdzierające się w ten obszar, walczyły więc przeciw systemowi bunkrów, rozbudowanemu od dawna i przy pomocy nowoczesnej techniki. Bolszewicy walczyli rozpaczliwie i stawiają zacięty opór. Lotnictwo wspierało skutecznie oddziały wojskowe przy przełamaniu tej pozycji ryglowej.

Dzięki bezustannym atakom samolotów bombowych, bojowych i niszczyielskich, rozproszono sowieckie rezerwy, przygotowujące się do kontrataku. Zniszczono przytem 28 czołgów i 22 działa. W toku walk przeciwko komunikacji rzecznej i kolejowej zniszczono na Wołdze jeden frachtowiec i jeden statek-cystrerne, uszkodzono zaś trzy dalsze frachtowce. Zniszczono dwa pociągi transportowe. Bombardowano obiekty wojskowe Stalingradu przy pomocy bombowców po przerznięciu zapory artylerji przeciwlotniczej i balonów.

W dalszym ciągu szaleją w mieście rozprzestrzeniające się pożary, wywołane w ciągu nalołów poprzedniej nocy. Gęste czarne chmury kłębią się nad całym obszarem miasta, które rozciąga się ponad Wołgą na długości 20 km. Niemieckie samoloty myśliwskie zestrzeliły w południowej części frontu 51 samolotów bolszewickich.

Radio japońskie o wypadkach w Indiach.

Tokio, 27 sierpnia. Radio Japońskie w swym komentarzu na temat aktualnych wypadków, ogłoszonym w audycji wieczornej we wtorek, omawia przyszłość Indji.

Komentarz ten cytując ogłoszone ostatnio oświadczenie rzecznicza japońskiego urzędu informacyjnego Hori, który przedstawia w niem trzy drogi, jakimi mogłaby pójść Anglia. W dalszym ciągu radio japońskie przypomina, oświadczenie premiera Tojo, złożone 27 maja przed parlamentem, w którym stwierdził on, że Japonia jest nieugięta i zdecydowana zniszczyć angielskie i amerykańskie siły zbrojne w Indiach aż do ostatniego człowieka.

Zniesienie biur francuskiej Izby i Senatu.

Vichy, 27 sierpnia. W francuskim dzienniku urzędowym pojawiło się w środę rozporządzenie, znoszące dotychczasowe biura francuskiej Izby i Senatu.

Na podstawie tego zarządzenia, wewnątrz administrację i finanse zarówno Izby, jak i senatu złożono w ręce publicznych urzędników, podległych bezpośrednio komisarzowi rządu. Izba i senat rozporządzeniem z dnia 1 lipca 1930 roku zostały we Francji zniesione.

Liczne śmiertelne ofiary trzęsienia ziemi w południowym Peru.

Sztokholm, 27 sierpnia. W związku z trzęsieniem ziemi donoszą uzupełniająco z Limy, że trzęsienie części miasta Nazoa na terenie południowego Peru uległa zupełnemu zniszczeniu. 20 osób poniosło śmierć, ponadto jest wiele rannych.

Pierwszy wstrząs ziemi trwał prawie 5 minut, poczem w przeciągu 2-ch godzin nastąpił szereg dalszych wstrząszeń. Wśród zniszczonych budynków znajduje się ratusz, dyrekcja policji i kościół, natomiast urząd pocztowy i gmach sądowy odniosły ciężkie uszkodzenia.

Kiedy nastąpi nowa ofensywa Rommła?

Sztokholm, 27 sierpnia. Pismo „Times” zwraca uwagę na to, że w kołach brytyjskich bierze się już pod uwagę, iż wkrótce nastąpi nowa ofensywa marszałka Rommła.

Sfery wojskowe mają to wrażenie, że oddziały niemieckie przeprowadzą atak na odcinku El Alamein. Teraz właśnie nastąpiła pełnia księżyca i pogoda nadaje się znakomicie do stoczenia nocnych bitew dancernych. Anglia uczyniła wszystko, aby poprawić siłę bojową swych wojsk, a poziom moralny oddziałów jest znacznie lepszy, jak w czasie odwrotu, który miał miejsce kilka tygodni temu.

Nie należy jednak niedoceniać w żadnym wypadku potęg oddziałów feldmarszałka Rommła, gdyż udało mu się osiągnąć liczne rezerwy. Tak z Krety, jak z Grecji i Włoch może on rzucić w każdej chwili oddziały lotnictwa do walki.

